

**ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 1
W GOLENIOWIE**

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH**

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR:

- **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.**
Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zlecone przez sędziego rodzinnego.
- **Zarządzenie Komendanta Głównego Policji Nr 1619 z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich** (Dz. Urzędowy KGP z dnia 12 listopada 2012 r., Nr 11).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.** W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające, zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
- **Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty** /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./

Telefony alarmowe:

999 - Pogotowie

999 - Straż Pożarna

997 - Policja

992- Pogotowie Gazowe

991- Pogotowie Energetyczne

994- Pogotowie Wodno -Kanalizacyjne

112 - numer alarmowy dla telefonu komórkowego

914180050 - Sekretariat Zespołu Szkół nr 1 przy ul. Niepodległości 1

914182821 - Sekretariat Zespołu Szkół nr 1 przy ul. Maszewskiej 6.

Postępowanie w sytuacjach kryzysowych powinno być przeprowadzone w jak najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia. W szkole jako w instytucji, metody postępowania w sytuacjach kryzysowych obejmują pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacjach i podjętych przez szkołę dotyczących ich działaniach. Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest dyrektor szkoły. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest pedagog szkolny.

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji, za najbardziej niepokojące i zagrażające zdrowiu młodzieży uznaje się alkoholizm, narkomanię, wczesną inicjację seksualną, kradzieże oraz zachowania agresywne, które często ze sobą współistnieją. Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi a w dalszej kolejności popełniania przestępstw.

Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania sytuacji kryzysowych, podejmowania odpowiednich działań interwencyjnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim uczniom i pracownikom szkoły. Właściwa adekwatna reakcja nauczyciela, pedagoga czy dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji zwiększają skuteczność oddziaływań. Działania profilaktyczne w szkole, będą kierowane równoległe do młodzieży, nauczycieli, rodziców oraz policji.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ KTÓRY, NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT, UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA, UPRAWIA NIERZĄD, BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI.

1. Nauczyciel powinien przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca powinien poinformować o tym fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.

3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW.

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Izoluje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.

3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, lekarz decyduje o pozostaniu ucznia w szkole, bądź przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji (po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki).
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
8. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

III. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

2. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji nauczyciel niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

V. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA.

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

2. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadamia rodziców ucznia-sprawcy.
5. Niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO.

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
3. Powiadamia rodziców ucznia.
4. Niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU NA TERENIE SZKOŁY.

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia służby medyczne (pogotowie ratunkowe tel. 112 lub 999).
2. Nauczyciel postępuje zgodnie z instrukcją szczegółową dotyczącą nieszczęśliwego wypadku.
3. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, wychowawcę i pedagoga o zaistniałym wypadku (przez ucznia, który jest w pobliżu lub telefonicznie).
4. Wychowawca lub dyrektor szkoły zawiadamia rodziców o wypadku.

5. Nauczyciel podejmuje działania pomocy przedmedycznej zgodnie z zasadami udzielania pierwszej pomocy.
6. Nauczyciel jest z uczniem aż do przybycia służb medycznych, którym udziela szczegółowych informacji o stanie zdrowia ucznia.
7. Nauczyciel będący świadkiem wypadku sporządza notatkę ze szczegółowym opisem przebiegu wypadku i udzielania pomocy.
8. Notatkę należy przekazać dyrektorowi szkoły.
9. Dalsze postępowanie prowadzi dyrektor szkoły zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

VIII. SZCZEGÓŁOWA INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA W RAZIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

Sytuacja wypadku na terenie szkoły:

1. W sytuacji wypadku na terenie szkoły nauczyciel jest zobowiązany wezwać natychmiast pomoc medyczną: Pogotowie ratunkowe (nr tel. 112 lub 999) oraz pielęgniarkę szkolną.
2. Powiadomić dyrektora i poprosić o przydzielenie osoby do opieki nad klasą lub grupą.
3. Nauczyciel udziela pomocy zgodnie z zasadami udzielania pomocy przedmedycznej, jeżeli sytuacja nie zagraża bezpośrednio życiu ucznia, chroni go przed pogłębieniem urazu (najlepiej nie rusza), czeka na przybycie pomocy medycznej. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia podejmuje akcję reanimacyjną lub prosi o pomoc inne osoby znające zasady udzielania pierwszej pomocy. Jest z uczniem do momentu przybycia służb medycznych.
4. Przy zgłoszeniu wypadku podaje: miejsce wypadku, wiek ucznia, dane osobowe, jeżeli go zna, opisuje urazy widoczne, stan ucznia (przytomny, nieprzytomny itp.).
5. Sporządza notatkę z wypadku, w której podaje znane sobie okoliczności wypadku i rodzaj udzielonej pomocy do momentu przybycia służb medycznych. Notatkę niezwłocznie przekazuje dyrektorowi szkoły.

W sytuacji wyjścia poza teren szkoły: W trakcie wycieczki edukacyjnej lub zajęć w terenie, w czasie trwania lekcji wychowania fizycznego.

1. Nauczyciel zgłasza dokładnie miejsce pobytu z klasą przed wyruszeniem na wycieczkę edukacyjną.
2. W razie wypadku nauczyciel powiadamia służby medyczne - pogotowie ratunkowe (nr tel. 112 lub 999) oraz rodziców.
3. Przy zgłoszeniu wypadku podaje: miejsce wypadku, wiek ucznia, dane osobowe, jeżeli go zna, opisuje urazy widoczne, stan ucznia (przytomny, nieprzytomny itp.).
4. Klasę ustawia w pobliżu siebie. Telefonicznie wzywa pomoc do opieki nad klasą, grupą i powiadamia o zaistniałym wypadku dyrektora szkoły.
5. Nauczyciel udziela pomocy zgodnie z zasadami udzielania pomocy przedmedycznej, jeżeli sytuacja nie zagraża bezpośrednio życiu ucznia, chroni go przed pogłębieniem urazu (najlepiej nie rusza), czeka na przybycie pomocy medycznej. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia podejmuje akcję reanimacyjną lub prosi o pomoc inne osoby znające zasady udzielania pierwszej pomocy. Jest z uczniem do momentu przybycia służb medycznych.
6. Sporządza notatkę z wypadku, w której podaje znane sobie okoliczności wypadku i rodzaj udzielonej pomocy do momentu przybycia służb medycznych. Notatkę niezwłocznie przekazuje dyrektorowi szkoły.

IX. PROCEDURA UDZIELANIA UCZNIOM PIERWSZEJ POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ.

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie wykwalifikowana pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udziela wychowawca klasy, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły.
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nie posiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem (opiekunem prawnym) ucznia lub lekarzem

(w przypadku, gdy nauczyciel wie, że uczeń przyjmuje leki lub taka adnotacja znajduje się w dzienniku szkolnym).

5. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńcze z większą grupą uczniów, jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne!
6. O przypadku udzielania pierwszej pomocy należy bezzwłocznie poinformować dyrektora lub zastępcę dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
7. Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
8. O każdym wypadku powiadamiani są rodzice/opiekunowie. Fakt ten dokumentowany jest wpisem w dzienniku zajęć z uwzględnieniem daty i godziny powiadomienia.
9. Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedlekarskiej. W sytuacji zagrożenia życia udziela się pierwszej pomocy uczniom bez względu na światopogląd, wyznanie, czy inne okoliczności zgłoszone przez rodziców.
10. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
11. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
12. Wyznaczona przez dyrektora osoba ustala wykaz uczniów przewlekle chorych i określa w formie pisemnej, z jakimi schorzeniami przebywają na terenie szkoły, oraz ustala z rodzicami zakres postępowania w przypadku wystąpienia objawów chorobowych.
13. Policja jest wzywana w przypadku:
  - gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
  - znalezienia na terenie szkoły substancji psychoaktywnych,
  - gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać substancje psychoaktywne,
  - kradzieży lub innych wykroczeń.

14. W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad prowadzone są dodatkowe zajęcia profilaktyczne.
15. Działania interwencyjne i profilaktyczne są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły, za których bieżące i systematyczne doskonalenie odpowiada dyrektor.

Zakres obowiązków pracowników szkoły, na wypadek krytycznych zdarzeń szkolnych

Dyrektor:

- ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia;
- pozyskuje kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem, jak zdarzenie się zaczęło);
- w uzasadnionych sytuacjach – powiadamia Policję(997, 112), straż pożarną(998,112), pogotowie ratunkowe (999, 112).
- rozpoczyna realizację szkolnych procedur: ewakuacji, przeciwpożarowej, bombowej, inne (w zależności od zdarzenia);
- w uzasadnionych sytuacjach – wzywa placówkę wsparcia (np. PPP) Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- zawiadamia przez ogłoszenie lub w inny dostępny sposób personel szkoły;
- chroni (odizolowuje) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo;
- podejmuje działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi;
- upewnia się, że wszyscy pozostali uczniowie (personel) są bezpieczni;
- utrzymuje kontakt z personelem szkoły, aby monitorować sytuację;
- kieruje uczestnikami zdarzeń;
- na bieżąco zawiadamia jednostkę policji / straży pożarnej o przebiegu zdarzeń, monitoruje o zmianach;
- zbiera świadków, poszkodowanych w zdarzeniu, jeśli to możliwe;
- zbiera kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań;
- organizuje udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej rannym (zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom);
- kontroluje obecność uczniów i personelu;
- wyznacza osobę do zawiadamiania rodziców / opiekunów prawnych uczniów/;
- zleca zabezpieczenie miejsca zdarzeń, śladów;

- współpracuje z policją lub odpowiednimi służbami w rozwiązaniu problemu;
- kieruje współpracą personelu ze służbami;
- zawiadamia służby interweniujące, personel, rodziców/opiekunów o ustabilizowaniu sytuacji;
- inicjuje działania naprawcze.

Pielęgniarka szkolna:

- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- zgłasza potrzebę pomocy medycznej (wg. oceny zagrożenia życia, zdrowia);
- udziela uczniom informacji o ew. konsekwencjach dla zdrowia, jakie niesie ze sobą incydent;
- przekazuje lekarzom kluczowe informacje o sytuacji i poszkodowanych.

Wychowawca (inni nauczyciele):

- powiadomia uczniów w klasie i podejmuje temat w dyskusji (jeśli jest to właściwe);
- niezwłocznie identyfikuje uczniów potrzebujących porady, pomocy i zawiadomia o tym, pedagoga lub specjalistę wspierającego szkołę;
- eskortuje uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy;
- monitoruje stan uczniów w okresie późniejszym;
- towarzyszy uczniom rannym, chorym;
- angażuje zespół klasowy w konstruktywne lub pożądane formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia);
- zmniejsza dolegliwości skutków (w okresie po zdarzeniu).

Pedagog :

- koordynuje działania związane z pomocą psychologiczną, w tym zgłasza zapotrzebowania wsparcia w tym zakresie;
- stałe udziela informacji – informacja jest podstawową formą pomocy w sytuacji krytycznej;
- pozostaje w stałym kontakcie z wychowawcami;
- kontaktuje się z sąsiednimi szkołami w sprawie ew. wsparcia w opiece nad uczniami;

- prowadzi ewidencję uczniów, którym należy udzielać pomocy;
- informuje rodziców / opiekunów prawnych o konieczności udzielania pomocy i zachęca do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą;
- pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe;
- pomaga pracownikom szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe.

Sekretariat szkoły:

- kieruje służby interweniujących do miejsca incydentu, udziela informacji o topografii budynku, specyficznych cechach sytuacji;
- kieruje wszelkie telefony, zapyta od mediów do dyrektora szkoły / instytucji wyznaczonej do kontaktów z mediami.

X. PROCEDURA ZACHOWANIA SIĘ W PRZYPADKU CZYNU O STOSUNKOWO NISKIEJ SZKODLIWOŚCI (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie).

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusję, przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Ustala granice: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
3. Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji.
4. Rozmawia z uczniem – zwraca uwagę na jego niewłaściwe zachowanie.
5. Zgłasza zaistniałe zdarzenia wychowawcy klasy.

Wychowawca:

1. Rozmawia z uczniem.
2. Informuje o zdarzeniu pedagoga szkolnego.
3. Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – informuje rodziców o zaistniałym fakcie.

XI. PROCEDURA ZACHOWANIA SIĘ W PRZYPADKU CZYNU O DUŻEJ SZKODLIWOŚCI (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.).

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerwa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Ustala granice: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
3. Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji.
4. Udziela pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpiecza miejsca zdarzenia.
5. Wzywa pomoc medyczną w razie konieczności.
6. Wzywa wychowawcę (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcę) rozpoczyna procedurę wobec sprawcy zdarzenia.

Wychowawca:

1. Rozmawia indywidualnie ze sprawcą zdarzenia – informuje go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, informuje o dalszym toku postępowania.
2. Powiadamia pedagoga oraz dyrekcję o zaistniałym zdarzeniu.
3. Powiadamia rodziców sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia.
4. Podejmuje współpracę z rodzicami w celu rozwiązania trudnej sytuacji wychowawczej i zaplanowania strategii działań (podpisywanie kontraktów).

Dyrektor szkoły:

1. Wzywa rodziców – powiadamia ich o zaistniałym fakcie.
2. Ustala okoliczności zdarzenia – wysłuchuje stron.
3. W przypadku poważnego wykroczenia lub braku rezultatów działań wychowawczych i nie zaniechania przez ucznia zachowań negatywnych– wzywa policję lub sąd rodzinny.
4. Udziela nagany.
5. Sporządza notatkę z przeprowadzonych działań.

XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZEMOCY PSYCHICZNEJ I CYBERPRZEMOCY.

1. Zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia, przerwać akt agresji lub przemocy.
2. Powiadomić: wychowawcę, pedagoga, dyrektora szkoły.

3. Powiadomić rodziców sprawców i ofiar.
4. W uzasadnionych przypadkach powiadomić Policję.
5. Objąć działaniami terapeutycznymi ofiarę i grupę przemocy, w której ona funkcjonuje.
6. Objąć działaniami zespół klasowy.
7. Sporządzić szczegółową notatkę z przeprowadzonych działań.

XIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

1. Porozmawiać z ofiarą przemocy.
2. Zawiadomić: wychowawcę klasy, pedagoga, dyrektora szkoły.
3. Pedagog przeprowadza rozmowę o charakterze wyjaśniająco - wspierającym z uczniem.
4. Pedagog wypełnia niebieską kartę.
5. Pielęgniarka szkolna dokonuje oględzin ciała dziecka (pielęgniarka szkolna). Jeżeli są widoczne ślady pobicia na ciele, dyrektor wyznacza osobę, która razem z uczniem uda się do przychodni w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia.
6. Należy powiadomić: policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rodzinny.
7. W razie potrzeby wezwać policję w celu odseparowania dziecka od sprawców.
8. Udzielić ofierze wsparcia i pomocy psychologicznej.
9. Sporządzić szczegółową notatkę z przeprowadzonych działań.

XIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA PRACOWNIKA SZKOŁY WOBEC UCZNIĄ.

1. Agresywne zachowania pracownika szkoły wobec ucznia rozumiane jako: wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych.
2. Na wniosek ucznia, pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.

3. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – dyrektor szkoły podejmuje postępowanie dyscyplinarne wobec pracownika – powiadamia odpowiednie organy zgodnie z Ustawą z dn. 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB PRACOWNIKA SZKOŁY (obelżywe wyzwiska, groźby, rzucanie przedmiotami, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły, agresja fizyczna).

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga, dyrekcji, rodziców i ew. kuratora sądowego.
2. Dyrektor zapewnia nauczycielowi bezpieczeństwo a w razie potrzeby pomoc przedmedyczną i wzywa pogotowie.
3. W przypadku obrazy słownej nauczyciela lub pracownika szkoły, pedagog wzywa rodziców na rozmowę.
4. Rodzice wraz z uczniem zobowiązani są przeprosić nauczyciela, pracownika szkoły.
5. W przypadku niestawienia się rodziców/prawnych opiekunów do szkoły na pisemne wezwanie dyrektora, dyrektor zawiadamia policję lub sąd rodzinny, celem podjęcia działań zmierzających do zdiagnozowania przyczyn niemożności rozwiązania tego problemu.
6. Oprócz wszczętych procedur prawnych, stosuje się także konsekwencje wynikające ze szkolnego systemu kar statutowych.
7. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, który z urzędu powiadamia prokuraturę i organ prowadzący.
8. Pedagog kieruje sprawę do sądu rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodziny. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem itp.) a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia policję lub sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
9. W poważnych przypadkach obowiązują procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego nauczyciela lub innego pracownika szkoły.

XVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAKŁÓCANIA PRZEZ UCZNIĄ TOKU LEKCJI.

1. Przez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela) .
2. Niedopuszczalne jest wypraszanie przeszkadzającego ucznia z sali lekcyjnej oraz wysyłanie go w czasie lekcji do wychowawcy, pedagoga szkolnego lub dyrekcji szkoły.

Nauczyciel:

1. Słownie zwraca uwagę uczniowi, który zachowuje się niewłaściwie.
2. Próbuje przywrócić dyscyplinę i porządek w klasie.
3. Wpisuje uwagę odnośnie zachowania ucznia do dziennika.
4. W przypadku konfliktu między uczniami – rozdziela strony.
5. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia - informuje o dalszych konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły.
6. Powiadomienie wychowawcę klasy po zakończeniu lekcji;

Wychowawca:

1. Rozmawia z uczniem, zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie i uświadamia dalsze konsekwencje.
2. W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości – upomina, sporządza odpowiednią adnotację w dzienniku lekcyjnym.
3. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadamia dyrekcję szkoły.
4. W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości powiadamia rodziców (prawnych opiekunów).
5. Konsekwencje zastosowane wobec ucznia muszą być zgodne ze Statutem Szkoły.

Pedagog szkolny:

1. W przypadku, gdy nauczyciel prowadzący zajęcia nie potrafi opanować sytuacji w klasie wysyła gospodarza klasy do dyrektora lub pedagoga.
2. Pedagog zobowiązany jest udać się do wskazanej klasy i ustalić tożsamość przeszkadzających uczniów a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do swojego gabinetu lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora;

3. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniami i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.
4. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole – na wniosek pedagoga wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
5. Jeżeli przyczyną zakłócania toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur.

XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH NA TERENIE SZKOŁY (np. ostre narzędzia, nóż, żyletka, gaz, straszaki broni itp.):

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu).
2. Powiadomienia wychowawcy klasy oraz pedagoga szkolnego.
3. W przypadku odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego.
4. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły i podjąć działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom (odizolowanie ucznia).
5. Należy wezwać rodziców i policję do szkoły i powiadomić o konsekwencjach czynu.
6. Policja przeprowadza rewizję w obecności rodziców ucznia.
7. Wychowawca powiadamia kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA SZKOLNEGO LUB CUDZEJ WŁASNOŚCI.

1. Należy bezzwłocznie powstrzymać sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, przeprowadzić rozmowę z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia i

podjąć czynności mające na celu ustalenie sprawcy/sprawców (np. przegląd monitoringu).

3. Należy wezwać rodziców ucznia do szkoły.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjnie wezwać policję.
5. Wszcząć procedury prawne mające na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców.

XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNISZCZENIA DZIENNIKA LEKCYJNEGO.

1. Nauczyciel, który stwierdził zniszczenie dziennika lekcyjnego, zawiadamia dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
2. Dyrektor powołuje komisję w celu ustalenia zakresu zniszczeń oraz odtworzenia zapisów dziennika lekcyjnego.
3. Komisja dokonuje odtworzenia dokumentacji (na podstawie protokołów z egzaminów klasyfikacyjnych, dokumentacji nauczyciela). Po zakończeniu prac sporządza odpowiedni protokół.
4. Dyrektor informuje o zdarzeniu organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Przedstawia mu ponadto protokół z pracy komisji.
5. Dyrektor informuje o zdarzeniu uczniów klasy i ich rodziców oraz nauczycieli, przedstawia im skład powołanej komisji i wyniki jej pracy,
6. Dyrektor wymierza karę statutową sprawcy, jeżeli został on wykryty lub przyznał się sam.

XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY DOKONANEJ NA TERENIE SZKOŁY.

1. Ustalenie sprawcy kradzieży (jeśli jest to możliwe).
2. Wychowawca rozmawia z uczniem celem ustalenia przyczyn kradzieży.
3. Wychowawca informuje dyrektora szkoły oraz pedagoga o zaistniałej sytuacji.
4. Wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazanie im informacje.
5. Wychowawca sporządza zapis w dzienniku uwag.
6. Zobowiązuje ucznia do oddania skradzionej rzeczy, ewentualnie pokrycia kosztów skradzionego przedmiotu.
7. W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców powiadamia policję.

8. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.
9. Konsekwencje dla ucznia – zgodne ze Statutem szkoły.

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI O WYŁUDZANIU LUB ZASTRASZANIU.

1. Osoba interweniująca powiadamia wychowawcę klasy (jeśli nie jest obecny pedagoga lub dyrektora).
2. Wychowawca klasy powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów ucznia poszkodowanego jak i sprawcy.
3. Przeprowadza rozmowę ze sprawcą i osobą poszkodowaną w obecności dyrektora szkoły (lub pedagoga).
4. Przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia poszkodowanego i sprawcą wyłudzenia lub zastraszenia.
5. Decyzją dyrektora szkoły i po konsultacjach z rodzicami powiadamia policję, która w dalszej kolejności prowadzi postępowanie wyjaśniające.
6. Jeśli uczeń objęty jest dozorem kuratora sądowego, pedagog informuje go o przypadkach zastraszania lub wyłudzenia przez ucznia.

XXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI EPIZODU PSYCHOTYCZNEGO UCZNIA.

Epizod psychotyczny– każde „dziwne”, trudne do jednoznacznego wytłumaczenia zachowanie dziecka, które może mieć podłoże chorobowe, związane z zaburzeniem jakiegoś obszaru psychiki, ale nie musi. Nie jest istotne jaka jest prawdziwa przyczyna incydentu, przynajmniej w pierwszej fazie postępowania. Rzetelna diagnoza jest domeną osób specjalizujących się w tym zakresie i to im należy powierzyć to zadanie.

1. Nie należy pozostawiać ucznia samego.
2. Należy reagować spokojnie i łagodnie.
3. Bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w spokojne miejsce.
4. Na ile to możliwe, nie nagłaśniać w szkole informacji o zdarzeniu
5. Zawiadomić dyrekcję szkoły.

6. Zawiadomić rodziców i pogotowie ratunkowe (999, 112).

XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ NA TERENIE SZKOŁY.

1. Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnienia w miarę możliwości opiekę psychologa.
2. Wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych.
3. Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji.
4. Należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).
5. Należy ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia.
6. Nauczyciel zapewnia opiekę uczniowi, nie pozostawia go samego.
7. Należy usunąć z otoczenia ucznia wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
8. Nauczyciel bez rozgłosu przeprowadza ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
9. Zbiera wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia.
10. Wzywa pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli istnieje taka potrzeba.
11. Zapewnia dyskretną interwencję służb i cały czas towarzyszy uczniowi.
12. Zawiadamia dyrekcję szkoły- dyrekcja zawiadamia jednostkę sprawującą nadzór nad szkołą.

XXIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ DOKONANEJ NA TERENIE SZKOŁY.

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:
  - służbami medycznymi;
  - rodzicami ucznia;
  - policją, prokuraturą;

- organem nadzoru pedagogicznego.
2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

XXIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ DOKONANEJ POZA SZKOŁĄ.

1. Dyrektor szkoły powiadamia nadzór pedagogiczny o zdarzeniu.
2. Dyrektor szkoły organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.
3. Wychowawcy - informację o śmierci ucznia - przekazują na forum swoich klas, należy unikać informowania uczniów na forum szkoły.
4. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum.
5. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu.
6. Nie należy dopuścić do gloryfikowania zmarłego ucznia, ukazywania go jako męczennika, wzoru do naśladowania.
7. Nie wolno wspominać, ani opisywać, metody samobójstwa, a także miejsca, w którym je popełniono.
8. Należy unikać nadmiernych uproszczeń, lepiej podkreślać, że jest to skutek interakcji wielu czynników.
9. Na każdym kroku mocno podkreślać, że samobójstwo nie jest żadną metodą radzenia sobie z problemami osobistymi. Przypomnieć do jakich osób lub instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się, gdy mają problemy, zarówno z nauką jak i osobiste.
10. Przede wszystkim nie należy dopuścić, aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia widział sposób na rozwiązanie swoich problemów.

XXV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POŻARU.

1. Osoba, która zauważyła pożar powiadamia i ostrzega o pożarze w każdy dostępny sposób.
2. Należy niezwłocznie powiadomić Państwową Straż Pożarną 998, 112.
3. Należy zawiadomić dyrekcję szkoły.
4. Dyrektor szkoły przeprowadza natychmiastową ewakuację zgodnie z procedurami.
5. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ewakuacji kieruje dyrektor szkoły:
  - organizuje ewakuację ludzi z zagrożonego pożarem miejsca obiektu, – nadzoruje prowadzenie akcji gaśniczej za pomocą dostępnego sprzętu,
  - dokonuje podziału personelu do prowadzenia akcji ratunkowej
  - podporządkowuje siły i środki dowódcy akcji gaśniczej straży pożarnej,
  - nadzoruje ewakuację mienia (dóbr kultury) z zagrożonych pożarem pomieszczeń, w razie potrzeby, powiadamia pogotowie ratunkowe, energetyczne i gazowe.

XXVI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI OTRZYMANIA INFORMACJI O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO.

1. Po przyjęciu telefonu pracownik szkoły odnotowuje w rejestrze rozmów telefonicznych czas, treść rozmowy i ewentualne spostrzeżenia, co do osoby dzwoniącej.
2. Powiadamia dyrektora szkoły.
3. Dyrektor lub upoważniona osoba podejmuje decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji szkoły zgodnie z procedurami.
4. Dyrektor (lub upoważniona osoba) powiadamia policję, straż pożarną i pogotowie ratunkowe.
5. Nauczyciele pozostają z uczniami do czasu wyjaśnienia sytuacji.
6. Dyrektor o zaistniałej sytuacji powiadamia organ prowadzący szkołę oraz organ nadzoru pedagogicznego.
7. Należy zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze i poinstruować uczniów o zabranianiu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

8. Dyrektor niezwłocznie zleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie należy go dotykać.
10. W miarę możliwości ograniczyć dostęp osobom postronnym.
11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.
12. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

XXVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ATAKU TERRORYSTYCZNEGO.

Wtargnięcie napastników do obiektu

1. Należy poddać się woli napastników i wykonywać ściśle ich polecenia.
2. Starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikować siebie i innych – zwracać się do uczniów po imieniu – zwiększać szansę ich przetrwania).
3. Pytać zawsze o pozwolenie, np. gdy chcemy się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
4. Zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Starać się uspokoić uczniów – zapanować w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia, nie pozwalać uczniom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna, należy nakazać uczniom położyć się na podłodze.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA! Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

8. Po zakończeniu akcji należy sprawdzić obecność uczniów celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek. O braku któregoś z uczniów poinformować policję. Nie pozwolić żadnemu niepełnoletniemu uczniowi samodzielnie wracać do domu,

Użycie broni palnej na terenie szkoły.

1. Należy nakazać, aby uczniom położyć się na podłodze.
2. Starać się uspokoić uczniów.
3. Należy dopilnować, aby uczniowie nie odwracali się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, należy dopilnować, aby uczniowie wykonywali je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe należy zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych

UWAGA! Jeśli to możliwe, na bieżąco należy relacjonować sytuację.

6. Po opanowaniu sytuacji sprawdzić liczbę osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru). Należy zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych, udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym. W przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie należy podjąć odpowiednie do sytuacji działania oraz zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

Zagrożenie bombowe

1. Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.
2. Zainteresowania i uwagi wymagają rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku, samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).
3. Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.

O swoich spostrzeżeniach poinformuj dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia odpowiednie służby: straż miejską lub policję.

XXVIII. POSTĘPOWANIA W CZASIE ZAGROŻENIA BOMBOWEGO ORAZ OGŁOSZENIA ALARMU BOMBOWEGO.

1. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.

2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Policja przejmuje dalsze kierowanie na miejsce incydentu bombowego.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.)
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. Nie należy dotykać podejrzanego przedmiotu.

UWAGA! Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Należy niezwłocznie zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych.
3. W miarę możliwości, należy zabezpieczyć rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie wolno narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo.
4. O zagrożeniu należy powiadomić personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
5. Ewakuację należy przeprowadzić zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. Należy zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze.
7. Należy wyłączyć lub zlecić pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.

8. Należy otworzyć okna i drzwi oraz **usunąć** z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
9. Nie należy używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
10. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie należy stosować się do ich zaleceń

Postępowanie po wybuchu bomby:

1. Należy ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Bezwzględnie zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych:
3. Najbardziej potrzebującym należy udzielić pierwszej pomocy.
4. Sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, należy podjąć działania odpowiednie do sytuacji.
6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń

XXIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KATASTROFY BUDOWLANEJ.

1. Należy niezwłocznie powiadomić Dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły zawiadamia odpowiednie służby.
3. Dyrektor szkoły przeprowadza ewakuację zgodnie z procedurami.
4. Należy wyłączyć instalację gazową, elektryczną i wodną.
5. Koniecznie zabrać ze sobą dokumenty tożsamości i inne ważne dokumenty.
6. Należy zachować szczególną ostrożność – uważać na stropy, klatki schodowe.
7. Jeżeli nie można opuścić budynku drzwiami wyjściowymi z powodu zagrożenia lub innych przeszkód, należy uciekać innymi drogami, jeżeli to możliwe.
8. Jeżeli nie ma możliwości opuszczenia budynku, w oknie należy wywiesić białe prześcieradło lub obrus – jako znak dla ratowników o potrzebie udzielenia pomocy.
9. W przypadku obezwładnienia i unieruchomienia należy wezwać pomoc, stukać w lekkie elementy metalowe w celu ułatwienia ratownikom lokalizacji.

10. Po opuszczeniu budynku należy powiadomić kierującego akcją ratowniczą o osobach, które zostały jeszcze w budynku oraz o osobach, które aktualnie i przebywają poza budynkiem.
11. Nie wolno przeszkadzać w pracy ratownikom.

XXX. ZASADY EWAKUACJI OSÓB Z OBIEKTU ZAGROŻONEGO:

1. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły lub osoba kierująca akcją.
2. Dyrektor szkoły zabezpiecza dokumenty szkolne.
3. Okna i drzwi w opuszczanych salach należy zamknąć.
4. W przypadku ewakuacji podczas lekcji, uczniowie ewakuują się zgodnie z zajmowanymi klasami, w przypadku przebywania na przerwie, nauczyciele i uczniowie udają się do klasy w której ma się odbywać następna lekcja.
5. Nauczyciele uczestniczący w ewakuacji liczą uczniów, sprawdzają czy wszyscy uczniowie opuścili pomieszczenie.
6. Nauczyciele uczestniczący w ewakuacji zabierają na miejsce zbiórki dzienniki lekcyjne.
7. Ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych i oznaczonych dróg ewakuacyjnych.
8. W czasie ewakuacji nauczyciele uczący w poszczególnych salach lekcyjnych, zapewniają właściwą organizację ruchu, nie dopuszczają do wybuchu paniki.
9. Miejscem zbiórki uczniów jest boisko szkolne.

XXXI. KONTAKT Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ.

1. Osoba, do której zwracają się przedstawiciele mediów nieupoważniona przez dyrektora szkoły, nie udziela informacji.
2. Niezwłocznie zawiadamia dyrektora i kieruje do niego przedstawiciele mediów.
3. Dyrektor udziela niezbędnych informacji.
4. W szczególnych przypadkach dyrektor udziela pełnomocnictwa wybranym osobom do udzielania informacji mediom.

XXXII. METODY WSPÓLPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ

W ramach długofalowej pracy, szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. Koordynatorami współpracy powinni być: pedagog/psycholog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła/placówka. Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich oraz dzielnicowi, powinni wspólnie ustalić wzajemnie zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktyki związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach [...]” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów, wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

ROZMOWY Z UCZNIEM

1. Rozmowa z osobą będącą świadkiem zdarzenia: Rozmowę przeprowadza dyrektor, nauczyciel, pracownik obsługi, inna osoba dorosła przebywająca na terenie szkoły, zwracająca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia. Jest to rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu, sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.

2. Rozmowa z wychowawcą klasy: następuje po zwróceniu uwagi na niewłaściwe zachowanie innego pracownika szkoły lub ucznia, który był świadkiem danego zdarzenia. Rozmowa ma na celu, podobnie jak wyżej, przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować. Wychowawca informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje.

3. Rozmowa z dyrektorem szkoły: ma miejsce wówczas, gdy po rozmowie z wychowawcą klasy, uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie się nadal powtórzy to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.

UPOMNIENIA I NAGANY

- Wychowawca klasy za powiadomieniem dyrektora szkoły może ukarać ucznia
- Rodzaje kar stosowanych wobec uczniów:

a). Upomnienie wychowawcy wobec uczniów/ słuchaczy danego zespołu klasowego, potwierdzone pisemnie, upomnienie stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole.

b). Upomnienie udzielone przez dyrektora szkoły, potwierdzone pisemnie, stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole.

c). Nagana udzielona przez wychowawcę klasy lub dyrektora szkoły, potwierdzona pisemnie, stosuje się ją w przypadku znacznego złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości.

d). Zawieszenie w prawach ucznia potwierdzone pisemnie,

e). Nagana z ostrzeżeniem o możliwości skreślenia z listy uczniów udzielona przez dyrektora szkoły, potwierdzone pisemnie,

f). Lista warunkowa lub skreślenie z listy uczniów.

- obowiązujących w szkole procedurach wychowawcy klas informują:
  - a). Uczniów, podczas pierwszych lekcji wychowawczych,
  - b). Rodziców, podczas pierwszego spotkania z rodzicami w każdym roku szkolnym.

XXXIII. PROCEDURA NA WYPADEK PODEJRZENIA ZAKAŻENIA KORONAWIRUSEM LUB CHOROBY COVID – 19

1. W przypadku wystąpienia u ucznia podejrzenia zakażenia koronawirusem lub choroby COVID – 19 (wysoka temperatura, ból głowy i mięśni, ból gardła, kaszel, duszność i problemy z oddychaniem, uczucie wyczerpania) należy niezwłocznie zawiadomić sekretariat szkoły. Z sekretariatu wysyłana jest osoba, która odprowadza ucznia do wyznaczonego pomieszczenia:
  - gabinet dyrektora (Maszewska 6),
  - sala 80 (Niepodległości 1)
2. Pracownik pozostaje z dzieckiem, utrzymując min. 2 m odległości.
3. Nauczyciel zawiadamia dyrektora o zaistniałej sytuacji.
4. Dyrektor lub wicedyrektor/pracownik wskazany przez dyrektora bezzwłocznie zawiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji.
5. Dyrektor lub wychowawca pozostaje w stałym kontakcie z rodzicem.
6. Dyrektor zawiadamia stację sanitarno – epidemiologiczną, w razie złego stanu dziecka.
7. Rodzic/opiekun prawny dziecka jest zobowiązany zabrać dziecko ze szkoły, aby nie narażać zdrowia pozostałych uczniów i pracowników.
8. W przypadku stwierdzenia wystąpienia u dziecka choroby COVID-19 lub jej podejrzenia rodzice/opiekunowie prawni dziecka zobowiązani są do poinformowania dyrektora placówki o zachorowaniu dziecka, celem zapobiegania rozpowszechniania się choroby i podjęcia odpowiednich działań.
9. Pracownik, u którego stwierdzono podejrzenie zakażenia koronawirusem lub choroby COVID – 19 (wysoką temperaturę, ból głowy i mięśni, ból gardła, kaszel, duszność i problemy z oddychaniem, uczucie wyczerpania) zobowiązany jest bezzwłocznie powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły.

XXXIV. PROCEDURA NA WYPADEK PRZEJŚCIA NA ZDALNE NAUCZANIE

1. Decyzję o przejściu na zdalne nauczanie podejmuje Dyrektor szkoły w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz Organem Prowadzącym.
2. W celu zapewnienia ciągłości procesu edukacyjnego szkoła pracuje na platformie TEAMS.
3. Zajęcia będą prowadzone zgodnie z planem lekcji lub, w szczególnych przypadkach, wymiarem godzin według planu ustalonego przez Dyrektora szkoły.
4. Zajęcia odbywają się online w czasie rzeczywistym. W przypadkach szczególnie uzasadnionych, po uzgodnieniu z organem prowadzącym, możliwe jest skrócenie zajęć dydaktycznych prowadzonych bezpośrednio z uczniem z 45 do 30 minut. W takim przypadku wypłacone zostanie zarówno etat jak i nadgodziny.
5. Nauczyciele bibliotekarze w czasie nauki zdalnej realizują zajęcia dydaktyczne zgodne z planem lekcji raz organizują pracę zdalną biblioteki do wymiaru zajęć nieprzekraczającego obowiązkowego wymiaru. Za godziny ponadwymiarowe wynagrodzenie nie będzie wypłacone.
6. Pedagog, psycholog szkolny oraz doradca zawodowy prowadzą zdalne konsultacje dla uczniów oraz realizują inne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej a także prowadzą dokumentację w ramach swoich obowiązków. Za czas nauki zdalnej nie będzie wypłacane wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.
7. Czas pracy rozliczany będzie na podstawie tygodniowego raportu z platformy TEAMS
8. Zaliczane do wymiaru pracy będą tylko godziny pomiędzy 8:00-15:00 zgodnie z planem lekcji
9. Za nauczycieli nieobecnych będą organizowane zastępstwa.
10. Materiały dla uczniów udostępniane są na platformie TEAMS
11. Decyzję o zakończeniu zdalnego nauczania podejmuje Dyrektor szkoły w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz Organem Prowadzącym

Powyższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim szkoły, sekretariacie szkoły i na stronie internetowej szkoły.